

faa er dog den Maade, hvorpaa Præsten faaer sin Løn, vedbleven at være den samme; han har sin Hovedløn af Staten og staaer som Statens Tjener, fordi vor Stat, som ethvert protestantisk Land, der er gaaet ud fra Røvedømmet, har taget den saakaldte Statskirke eller den saakaldte Folkekirke til at være sin Tjenestinde; og Kirken har fundet sig i det undertaaelige Vilkaar. Derfor lønner Staten Kirkens Tjenere som sine Embedsmænd, og det er den eneste kirkelige Løn, som Præsterne, der staae i Kirkens Tjeneste, nogeninde kunne gjøre Fordring paa; Alt, hvad de faae af Frivillighedens Veie, er Offer, enten det faaer hdes paa den ene eller anden Maade. Naar man fastholder denne Tankegang og seer den nogenlunde klar, saa maa man jo indrømme, at Staten har Lov til at forandre sin Lønningsmaade, som den vil; men hvad jeg meget maatte ønske, og som jeg strax maa gjøre opmærksom paa, det var, at Staten vilde lade den frivillige, kirkelige Lønningsmaade, lade Offer vedblive, og ikke foretage nogen som helst Beregning over det eller ansætte det til nogen som helst fast Sum; det er navnlig med Hensyn til Begrebet og Oprindelsen af det, at jeg vilde ønske, at der ikke skete nogen Forandring deri. Det vilde desuden være umuligt, navnlig i de større Stæder, at gjøre nogen Beregning over, hvad der hdes paa den Maade, hvilket ogsaa en æret Rigsdagsmand fra Kjøbenhavn (D. Müller) udtalte i Formiddags. Det er vistnok et Ønske, der næres, hvilket jeg har tilladt mig at antyde, baade af en stor Deel, om ikke af den største Deel af Geistligheden og ogsaa af den største Deel af Befolkningen paa Landet, fra de Største til de Mindste, at Præsterne maatte komme paa fast Løn, og at de saa forresten kunde give Præsterne, hvad de vilde, hvad enten det nu var et Offer i Penge eller det var Noget, som mangen Præst kunde være godt fornøjet med, nemlig, at Tak skal De have eller Gud velsigne Dem for, hvad De har gjort; det blev Altsammen en Sag imellem Menigheden og Præsten. Man vilde, naar dette skete, und-

gaae det Forargelige, som man seer, at der ikke faaer sjelden finder Sted, nemlig at Præsten fører Proces, fordi han af sine Sognefolk ikke har modtaget Mønneft og Smaarefvel; man vilde ogsaa undgaae, hvad man nu seer, at der finder Sted, at der hyppig udgaaer en Panteliste, som indsendes til Amtets Approbation over dem, som restere med deres Tienestbidrag eller Saadant, hvilket i allerhøjeste Grad maa være ubehageligt for en Præst at indlade sig paa, og jeg troer ogsaa, at de mere sølende Geistlige hellere lide Tab i deres Indtægter, end de paa den Maade søge at komme til dem. Alt Saadant vilde undgaaes, naar den verbøslige Øvrighed modtog de faste Indtægter, og Præsterne fik en passende Løn af Staten. Hvorvidt nu denne Lønningsmaade efterhaanden kunde træde i Kraft, som her er foreslaaet, eller om der var nogen anden Veie at gaae, derom maa jeg tilstaae, kan jeg for Diebliffet ikke have nogen bestemt Mening, men jeg ønsker meget, at den høitærede Minister vil tage Sagen under Overveielse og forberede den; thi der er virkelig et almindeligt Ønske i saa Henseende. Hvorvidt det, der her er foreslaaet, kan blive anvendeligt eller ikke, derom maa jeg ligeledes nære Tvivl; det forekommer mig, at det Underendringsforslag, der er stillet til Udvalgets Paragraph, maatte være at foretrække for selve Udvalgets Forslag. Jeg haaber, at jeg i disse Bemærkninger, som jeg har gjort saa korte som muligt, har udtalt min Mening, og jeg skal derfor slutte.

Minde: Jeg havde begjært Ordet, da jeg troede det nødvendigt at imødegaae nogle Feiltagelser, som den ærede Ordfører kom til at begaae, idet han forsvarede Udvalgets Forslag om at lade § 33 i Lovboksloven gaae ud; men da senere et andet Medlem af Udvalget (Kraiberg) har udtalt, at han vilde bringe denne Sag paa Bane i Udvalget før tredje Behandling, og jeg naturligvis ikke kan ønske at udtale mig mere end nødvendig om den Ting, saa skal jeg ikke videre gjøre Brug af Ordet.